

het deze uitbetalen. Tenslotte wordt uitgelegd dat de vorderingen geen betrekking op Kharg hebben, maar oude Perzische vorderingen betreffen die, hoewel dispaaraat, binnenlijns doorlopen.

JAVA'S OOSTKUST

[fol. 106] Heren XVII hadden geschreven dat ze er op vertrouwden, dat als de vorsten en onderdanen geen reden tot ongenoegen werd gegeven, alle tweedracht uitgesloten zou zijn. Zoals reeds was opgemerkt in de generale missiven van eind december 1763 en 1764, was door de getroffen maatregelen en de prijzenswaardige ijver van de gewezen gouverneur Willem Hendrik van Ossenberg iedere onrust onderdrukt. Er wordt alles aan gedaan dit zo te laten voortduren. Heren XVII hadden de gouverneur-generaal opgedragen om na te gaan of de timmerwerf te Rembang geen geringe inkrimping kon velen. [fol. 107] Op zijn voorstel kon slechts bedacht worden de visitateur-generaal op te dragen na te gaan of er in de laatste tien jaar geen buitensporige kosten waren gemaakt. Om er achter te komen of er geen excessieve uitgaven zijn gedaan, moeten de bazen van de timmerwerven te Batavia en op Onrust opgeven wat er de laatste vijf jaar aan te Rembang gebouwde vaartuigen werd besteed. Gouverneur Johannes Vos moet opgeven hoe er op de timmerwerf te Rembang te bezuinigen is. Op grond van deze informatie zal de Hoge Regering daartoe de nodige maatregelen treffen en Heren XVII daarvan op de hoogte stellen. Naar aanleiding van vragen door Heren XVII, [fol. 108] rapporteert men dat het terecht verboden werd, dat de kanonnetjes die te Gresik worden gegoten, van ijzer of metaal zijn, maar inderdaad alleen door inlanders van gemengd rood en geel koper zijn gemaakt. Daar er bij veiling niet meer dan de intrinsieke waarde van 40 stuivers de reaal zwaarte voor te krijgen was, is bevolen het afgekeurde payment daarvoor af te stoten. Op de opmerking die Heren XVII daarover hadden gemaakt, geeft men aan dat dit, zoals reeds in de generale missive van eind december 1764 is gemeld, een vergissing was en dat het payment voor 30 stuivers het reaal zwaarte werd afgezet. Heren XVII hadden zich er bij neergelegd dat de residenten aan de vorstenhoven, Jan Christoffel Beuman en Dirk van der Sluijs, uit inschikkelijkheid tegenover de susuhunan en de sultan tot opperkooplieden waren bevorderd. [fol. 109] Maar ze vonden het beter dat zulke verzoeken in de toekomst werden afgewezen. De Hoge Regering meent evenwel dat, nu er precedenter zijn, het afwijzen van zulke verzoeken zeker ongenoegen zal geven.)

Maar ook dat men thans zo weinige subjecten vinden kan om tot die diensten g'employeerd te worden, wijl de meeste dienaaren daarvan om dies lastigheid zoowel als schadelijkheid, dewijl hunne inkomsten op verre na niet toereikende zijn, ter goedmaking der depences welke zij verplicht zijn te doen, liefst willen weesen g'excuseert. En dus de zulke welke men daartoe verkiest, wel eenig faveur meriteeren, waarom en om de vorsten te voldoen, wij ook hopen dat U Wel Edele Hoog Agtb. het inwilligen van diergelijke verzoeken zig ook voor den aanstaande zullen gelieven te laten welgevallen.

Fol. 109r-v.

CHERIBON

[fol. 110] Heren XVII waren in hun genoemde brief van mening dat de inlander te Cheribon vrij ver van de Compagnie verwijderd was geraakt. De Hoge Regering oordeelde dat ze tegen iedere knevelarij en mishandeling had gewaakt. Zoiets heeft de onlangs tot raadordinaris bevorderde resident Pieter Cornelis Hasselaar zeker niet gedaan. Men verwijst naar wat hij in de marginale beantwoording op het extract uit de brief uit Nederland van 10 oktober 1764 daartegen heeft aangevoerd. Dit is bijgevoegd.

BANTAM

Voor Bantam wordt eveneens naar het bovengenoemde marginale antwoord verwezen. Slechts wijst men er op dat het vermoeden van smokkel van peper niet opgaat. In deze